

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 9P/36/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3518201513
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2018:3518201513.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou vo veci starostlivosti súdu o mal. U. T., B.. J. XX.XX.XXXX, a mal. Y. T., B.. J. XX.XX.XXXX, deti rodičov matky I. T., B.. J. XX.XX.XXXX, X. Č., K. W. XXXX/XX, zastúpenej v konaní JUDr. Emíliou Jancovou, advokátkou v Novom Meste nad Váhom, Holubyho 1334/2, a otca T. T., B.. J. XX.XX.XXXX, X. T.- I. XXX, deti v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, o návrhu matky a o návrhu otca na úpravu práv a povinností rodičov k deťom takto

rozhodol:

I. Mal. U. T., B.. XX.XX.XXXX, a mal. Y. T., B.. XX.XX.XXXX, sa zverujú do osobnej starostlivosti matky; zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach budú obaja rodičia.

II. Otec je oprávnený sa s mal. Y. stretávať:

a) každý párny víkend od piatka od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod.,

b) počas letných školských prázdnin v čase od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 15.08. od 09.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod., pričom počas letných školských prázdnin neplatí úprava styku podľa písm. a),

c) počas jarných školských prázdnin v čase od stredy od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod., pričom počas jarných školských prázdnin neplatí úprava styku podľa písm. a),

d) počas zimných školských prázdnin v nepárnom roku v čase od 23.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 15.00 hod., v párnom roku od 02.01. od 09.00 hod. do 05.01. do 18.00 hod., v párnom roku od 25.12. od 15.00 hod. do 02.01. do 09.00 hod. nasledujúceho nepárneho roku, pričom počas zimných školských prázdnin neplatí úprava styku podľa písm. a),

e) počas veľkonočných sviatkov v každom roku od nedele od 09.00 hod. do utorka do 09.00 hod., pričom počas veľkonočných sviatkov neplatí úprava styku podľa písm. a).

Otec dieťa prevezme v mieste bydliska matky, prípadne v školskom zariadení alebo v zariadení, v ktorom maloletý realizuje záujmové aktivity a odovzdá dieťa v mieste bydliska matky, prípadne v škole.

III. Súd styk otca s maloletou U. neupravuje.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu mal. U. mesačne sumou 120,- Eur a na výživu mal. Y. mesačne sumou 100,- Eur, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky detí počnúc dňom 25.04.2018.

V. Nedoplatok na zročnom výživnom u mal. U. za obdobie od 25.04.2018 do 12.10.2018 v celkovej sume 624,- Eur je otec povinný splácať v mesačných splátkach po 50,- Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok počnúc právoplatnosťou rozsudku.

VI. Nedoplatok na zročnom výživnom u mal. Y. za obdobie od 25.04.2018 do 12.10.2018 v celkovej sume 520,- Eur je otec povinný splácať v mesačných splátkach po 50,- Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok počnúc právoplatnosťou rozsudku.

VII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podaným návrhom sa otec detí domáhal, aby súd obe deti zveril do osobnej starostlivosti matky a výživné určil u oboch detí vo výške 30,-Eur mesačne. Žiadal tiež upraviť styk otca s deťmi každý víkend v mesiaci od piatka od 18,00 hod. do nedele do 20,00 hod. Uviedol, že v decembri 2017 bol nútený opustiť spoločnú domácnosť. Od tohto času sa s deťmi stýkal bez problémov mimo spoločnej domácnosti. Dňa 30.03.2018 mu však manželka odmietla dať syna Y., vyťahovala ho z auta, svokor ho napadol. Následne volal políciu, ktorá mu pomohla a manželka mu syna odovzdala. Syna má veľmi rád, on má zase rád jeho. Venoval sa mu, chodili spolu na tréningy. Dcéra U. sa s ním však kontaktovať nechce.

2. Matka detí podala návrh na úpravu práv a povinností rodičov k mal. Y., ktorým sa domáhala, aby súd maloletého Y. zveril do jej osobnej starostlivosti a otcovi uložil povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 90,-Eur mesačne. Uviedla, že otec maloletého s nimi nežije v spoločnej domácnosti od decembra 2017. Uviedla, že otec si maloletého berie hocikedy, ako si zmyslí. Nedodríava čas, na ktorom sa dohodnú a priväza maloletého späť vo večerných hodinách. Potom sa syn ešte pripravuje do školy. Na maloletého otec neprispieva. Žiadala upraviť aj styk otca so synom na každý druhý víkend od piatka od 16,00 hod. do nedele do 16,00 hod.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, písomného vyjadrenia otca detí, správou kolízneho opatrovníka, správami o príjme rodičov detí, zápisnicou o výsluchu mal. U., dokladmi o platbách rodičov a ich výsluchom.

4. Deti pochádzajú z manželského zväzku. Ich rodičia však nežijú od decembra 2017 v spoločnej domácnosti. Od tejto doby sú deti v starostlivosti matky, otec sa s deťmi stretával, avšak potom došlo k narušeniu vzťahov medzi rodičmi a kontakt s deťmi v súčasnosti na strane otca nie je zabezpečený. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že mal. U. je žiačkou 9. ročníka ZŠ a mal. Y. žiakom 2. ročníka ZŠ. Otec na deti neprispieva, čo vyplynulo aj z jeho výsluchu. Do letných prázdnin bol otec v kontakte s mal. Y., brával si ho každý druhý víkend v mesiaci. U. bola u otca naposledy počas vianočných sviatkov 2017, v súčasnosti k nemu odmieta chodiť, nemá s ním žiadny kontakt a ani otec s ňou.

4. Z neformálneho pohovoru kolízneho opatrovníka s mal. U. vyplýva, že o rozvode rodičov vie. S otcom nekomunikuje, Jakub má s otcom lepší vzťah. K otcovi necíti hnev, ale vadí jej jeho správanie a tiež to, že sa viac zaujíma o Y.. Asi preto má bližší vzťah s mamou. Nevie si predstaviť, že by k otcovi išla na víkend, chcela by zostať bývať s mamou. V minulom školskom roku navštevovala dramatický krúžok, ktorý jej však otec nechcel povoliť. Keby musela mať upravené stretávanie s otcom, chcela by ho realizovať maximálne poobede od 15,00 hod. do 18,00 hod. každý druhý piatok, avšak najlepšie by bolo, keby to striktné upravené nebolo a bolo by to na jej zväžení. Rovnako aj z výsluchu maloletej v konaní o rozvod manželstva (konanie je vedené pod sp. zn. 5P/27/2018) vyplýva, že maloletá chce v prípade rozvodu manželstva jej rodičov zostať s mamou, má k nej bližší vzťah, otec si vždy viac rozumel s bratom. Nie je pravdou, že by si podrezala žila, ako to tvrdil otec. Otca si zablokovala na telefóne preto, že ju citovo vydieral a nadával na jej mamu. Pokiaľ by zmenil svoje správanie, je ochotná sa s ním kontaktovať. Ich vzájomný styk by mal prebiehať postupne, nechce ho striktné upravovať. S bratom majú pekný vzťah, vie sa o neho postarať, keď je mama v práci, ale i tak ich kontrolujú starí rodičia.

5. Z neformálneho pohovoru s mal. Y. vyplýva, že otec mu chýba, s otcom chodievajú na ihrisko kopáť do lopty, na prechádzky po dedine, idú na kofolu. Domáce úlohy si písaval s tatom. Chce, aby boli so sestrou spolu. Vedel by si predstaviť, že by bol s otcom, ale musel by ráno skoro vstávať, a to by sa mu nechcelo. Chýbala by mu aj sestra. Chcel by byť cez týždeň, keď chodí do školy u mamy a potom na víkend ísť k otcovi.

6. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery

v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

7. Podľa § 24 ods. 1 až 5 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

8. Podľa § 25 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

9. Je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi detí sú v súčasnosti napäté a toto napätie sa prenáša aj do starostlivosti o deti. Po odchode otca zo spoločnej domácnosti zostali deti v starostlivosti matky, pričom u mal. U. je zrejmé, že táto chce v starostlivosti matky zostať i naďalej. S otcom má v súčasnosti narušený vzťah, a to potom, ako otcovi mala prísť od kamarátky dcéry fotka, na ktorých mala dcéra doškriabané ruky, pričom sa domnieval, že si dcéra niečo spravila. Preto išiel na úrad práce, tí mu doporučili, aby šiel na políciu. Až následne od synovej učiteľky sa dozvedel, že deti si v škole škriabali ruky kružidlom. Odvtedy sa U. s otcom nechcela stretávať, zrejme jej vadí správanie otca. Sama uviedla, že má bližší vzťah s mamou, u tejto chce zostať, s otcom v súčasnosti komunikáciu síce úplne neodmieta, je však minimálne narušená a bude trvať dlhší čas, kým sa vzťahy medzi dcérou a otcom opäť napravia. Za tejto situácie je preto vhodné, aby bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a styk nebol upravený. Ak by sa totiž robil na maloletú nátlak formou vynucovaného styku, viedlo by to skôr k jej väčšiemu odporu. Preto bude potrebné, aby sa otec citlivým spôsobom nakontaktoval na dcéru, pokúsil sa s ňou bez výčitiek naviazať vzťah tak, aby v budúcnosti mohla komunikácia prebiehať bez problémov a maloletá mala sama záujem otca navštevovať. Otec by mal zvážiť tiež tú skutočnosť, že maloletá ako určitú krivdu vidí i to, že sa otec viac zaujímal o Jakuba ako o ňu. Možno napokon i táto skutočnosť viedla k narušeniu ich vzájomných kontaktov. U. má 14 rokov, je v ťažšom vývinovom období, preto je potrebné tieto všetky skutočnosti zo strany rodičov brať do úvahy.

10. U Y. je situácia zložitejšia, keďže maloletý má pekný vzťah i s otcom a teda zverenie maloletého do starostlivosti otca by bolo možné. Treba však uviesť, že sám maloletý prezentoval svoju vôľu byť počas školských dní u mamy a cez víkendy tráviť čas u otca. Maloletý chce tiež zostať spolu so sestrou, preto rozdelenie detí by nebolo v ich záujme. Ako komplikované by sa tiež javilo dochádzanie Y. do školy v prípade, že by počas školských dní bol v starostlivosti otca (dochádzka z T. do Č.). Súd preto situáciu riešil tak, aby bol zachovaný čo najširší kontakt syna s otcom počas voľných dní. Súd preto i mal. Y. zveril do osobnej starostlivosti matky a v širokom rozsahu upravil stretávanie sa dieťaťa s otcom. Prakticky všetky voľné prázdninové dni budú tráviť deti s oboma rodičmi rovným dielom tak, aby sa obaja rodičia mohli aktívne zúčastňovať na ich vývoji. Súd pri určení styku otca s Y. zohľadnil potreby dieťaťa, keď

styk počas víkendov upravil časovo do 18,00 hod., nakoľko je potrebné, aby sa dieťa na druhý deň malo čas pripraviť aj na plnenie školských povinností (zopakovať si učivo, prípadne dopísať chýbajú úlohu).

11. U oboch detí sú ponechal ich zastupovanie v bežných veciach obom rodičom, keďže je zrejmé, že obaja rodičia sa snažia vykonávať všetky úkony v záujme detí a žiadne obmedzenie takéhoto práva rodiča preto neprichádza do úvahy. Pokiaľ i došlo k niektorým nedorozumeniam medzi rodičmi (napríklad konanie otca po zaslaní fotografie poškrábaných rúk), tieto sú výsledkom ich nedostatočnej komunikácie a nie dôsledkom nezáujmu o deti, prípadne snahy dieťaťu akýmkoľvek spôsobom uškodiť.

12. Podľa § 62 ods. 1 až 6 Zákona o rodine Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

13. Podľa § 65 ods. 1, 2 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

14. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

15. Pri určení výživného vychádzal súd z potrieb detí a možností a schopností oboch rodičov podieľať sa na ich výžive.

16. Maloletá U. má bežné výdavky, v budúcnosti bude potrebovať zubný strojček, avšak v súčasnosti má zdravotný stav dobrý. Mal. Y. má rovnako bežné výdavky, matka platí náklady v škole. Chodí na futbal, avšak tam sú náklady spojené iba so zabezpečením oblečenia a obuvi.

17. Matka detí dosahuje v súčasnosti príjem vo výške 891,88 Eur, nemá inú vyživovaciu povinnosť. S deťmi žije sama. Nemá zvýšené výdavky. Zo mzdy sú jej vykonávané zrážky za exekúcie vo výške 275,14 Eur. Od septembra 2018 by matka maloletých detí mala mať vyšší príjem, jej príjem za september 2018 bol vo výške 938,73 Eur.

18. Otec detí dosahuje čistý mesačný zárobok vo výške 541,69 Eur, nemá inú vyživovaciu povinnosť. Žije sám, spláca údajne 5 exekúcií, k čomu však všetky doklady nepredložil. Zo mzdy sú mu vykonávané zrážky, pričom tieto sú za obdobie od januára do júla 2018 v celkovej výške 492,62 Eur, t.j. priemerne 70,37 Eur mesačne. Údajne spláca ešte dve pôžičky mimo svojho zamestnávateľa. Pôžičky si brali spolu s manželkou napríklad v čase, keď bola na materskej dovolenke a peniaze im nestačili. Sám otec potvrdil, že chodieval na tzv. fušky, ale pracuje údajne iba za stravu, pre svojich známych. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že otec detí je vyučený ako maliar natierač, teda je možné, ak chce takto tráviť svoj voľný čas, aby si privyrobil k svojej nízkej mzde a nepracoval teda prakticky pre iných zadarmo, a bol potom schopný vo vyššej výške sa podieľať na nákladoch detí.

19. Vychádzajúc z týchto skutočností súd za primerané výživné považuje sumu 120,-Eur mesačne na U. a sumu 100,-Eur na Y.. Toto výživné nie je neprimerané ani možnostiam oboch rodičov, pretože ak zohľadníme ich príjmy, sú obaja schopní sa v rovnakej výške podieľať na uspokojovaní ich potrieb. Z takto určeného výživného uhradí matka detí aspoň nevyhnutné poplatky detí, a to či už v škole, prípadne na kúpu nevyhnutných potrieb, avšak i tak zostáva pomerne veľká časť finančnej záťaže práve na matke, ktorá dosahuje v súčasnosti vyšší príjem. Výživné na deti je prednostnou pohľadávkou, preto je prvoradou povinnosť rodiča uspokojiť najskôr potreby detí a až potom vlastné. Pokiaľ rodičia poukazovali na skutočnosť, že uhrádzajú exekúcie, žiadnym spôsobom nepreukázali, na čo konkrétne boli použité peniaze, ktoré si požičali. Súd preto takéto výdavky akceptovať nemohol.

20. Súd počiatok vyživovacej povinnosti určil od podania návrhu na súd, t.j. od 25.04.2018, nakoľko je zrejmé, že v tomto období už rodičia detí nežili v spoločnej domácnosti a otec sa na starostlivosti o deti nepodieľal. Od tejto doby tak vznikol dlh u maloletej U. vo výške 624,-Eur (za mesiace máj až september 2018 vždy po 120,-Eur a za 6 dní apríla 2018 vo výške 24,-Eur) a u maloletého Y. vo výške 520,-Eur (za mesiace máj až september 2018 vždy po 100,-Eur a za 6 dní apríla 2018 vo výške 20,-Eur). Tento dlh súd umožnil otcovi detí vzhľadom k jeho výške splatiť v pravidelných mesačných splátkach tak, aby tento dlh bol uhradený čo najskôr, teda cca do jedného roka.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom písomne v troch vyhotoveniach. Tí účastníci, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali, odvolanie podať nemôžu. Ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schváli dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

V prípade podania odvolania sa v odvolaní uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením. Pokiaľ nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie, resp. na nariadenie výkonu rozhodnutia.